

TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİ

MUHARREM KILIÇ

SETA | PERSPEKTİF

MART 2019 · SAYI 234

- Yargıya güven ilkesi açısından Türk Yargı Etiği Bildirgesi'nin anlam ve değeri nedir?
- Belgenin yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesine katkısı ne olacaktır?
- Bildirge yargıya güven ve adalet hizmetlerine yönelik memnuniyete nasıl bir katkı sunabilir?

GİRİŞ

Yaklaşık üç yıllık kapsamlı bir çalışma sonrasında hazırlanan "Türk Yargı Etiği Bildirgesi"¹ geçtiğimiz günlerde Adalet Bakanı başkanlığında toplanan Hakimler ve Savcılar Kurulunun (HSK) gerçekleştirdiği basın toplantısında kamuoyu ile paylaşılmıştır. HSK'nın 6 Mart 2019 tarihinde son şeklini vererek kabul ettiği bu bildirge Türk yargı mensuplarının mesleki etik ilkelerini kodlaştırmıştır. Söz konusu belge Avrupa Birliği (AB) müktesebatı fasıl başlıklarından "Yargı ve Temel Haklar" konulu 23. fasıl müzakereleri kapsamında 2009'da hazırlanan ilk "Yargı Reformu Stratejisi Belgesi" ile 2015'te revize edilen ikinci reform belgesinde öngörülen bir stratejiye dayalı olarak atılmış bir adımdır. İlgili reform belgelerinde yargı mensupları için "yargısal etik ve davranış ilkeleri"ni dermeyer edecek bir belgenin yüksek mahkemeler ile "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" iş birliğinde hazırlanması öngörülmüştür. Yargının tüm kademelerini kapsayacak bir kod olarak düzenlenmesi öngörülen bu belgenin hazırlanmasında uluslararası belgelerin de dikkate alınma-

sının gerekliliği vurgulanmıştır. Hazırlanacak bu belge münderecatının ilgili yargı mensupları ile çalışanlarına Adalet Akademisinin kurumsal eğitim modülleri ile aktarılması öngörülmüştür.

Kamuoyu ile paylaşılan bu bildirge 3 milyon 711 bin avro bütçeli ve yirmi dört ayda tamamlanmış bir projeyi de kapsayan uzun soluklu bir çalışmanın neticesinde varlık kazanmıştır. "Türkiye'de Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi Projesi" başlıklı bu çalışma Türkiye Cumhuriyeti, AB ve Avrupa Konseyi tarafından finanse edilmiştir. Ana yararlanıcısı HSK olan projenin eş ortağı Türkiye Adalet Akademisi, paydaşları ise Adalet Bakanlığı, yüksek mahkemeler, Türkiye Barolar Birliği ve ilgili sivil toplum kuruluşları (STK) olmuştur. Bu proje yargı etiğine ilişkin durumun ayrıntılı analizi, yargı etiği kurallarının oluşturulması, Türk hakim ve savcılarının yargı etiğine dair farkındalıklarının artırılması, HSK'nın etik kurallarını uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi, halkın yargı etiği ve şikayet mekanizmalarının varlığı hakkında farkındalığının artırılması gibi hedefleri gerçekleştirme amacı taşımıştır.

Bu hedefler doğrultusunda çalıştaylar, bölgesel toplantılar, medya, sivil toplum, akademisyenler ve avukatlarla toplantılar, 3 bin hakim ve savcının eğitimi,

1. "Türk Yargı Etiği Bildirgesi", HSK, www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/90e928b1-8852-4571-92fe-72cb50d28b41.pdf, (Erişim tarihi: 18 Mart 2019).

MUHARREM KILIÇ

Hukuk öğrenimini Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde tamamlamıştır. 2006'da doçent olmuş, 2011'de profesörlük kadrosuna atanmıştır. Hukuk felsefesi ve sosyolojisi, karşılaştırmalı hukuk kuramı ve insan hakları hukuku akademik ilgi alanlarını oluşturmaktadır. Halen Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi ve anabilim dalı başkanı olarak görev yapmaktadır.

uluslararası çalışma ziyaretleri, kurum içi seminerler ve medya etkinliklerinin yapılması planlanmıştır. Yine bu proje kapsamında HSK bünyesinde “Yargı Etiği Bürosu” kurulmuştur. Yargı Etiği Bürosunun kurulmasına 6087 sayılı Kanun’un 13/1. maddesi ile “Genel Sekreterlik ve Teftiş Kurulu Bürolarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin” 10. maddesi gereğince 04.02.2016 tarihinde karar verilmiştir. İlgili büro dünyada diğer ülkelerin yargı etik kodları ile bu alanda yazılmış yerli ve yabancı bilimsel yayınları bir araya getirerek geniş bir veri tabanı oluşturmuştur. Ayrıca söz konusu yabancı etik kodların birçoğunu dilimize çevirmek suretiyle ilgili literatürü yargı mensuplarının ilgisine sunmuştur. Yargı etiği konusundaki hedeflere ulaşılması için çalışmaların kurumsal zeminde daha etkin biçimde sürdürülebilmesi adına kurulan bu büro koordinasyonunda gerçekleşen proje 18.12.2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir.²

Bildirgenin hazırlık süreci kapsamında yargı mensupları ve yargı çevrelerinin görüş ve kanaatlerine başvurulması bildirgenin tüm paydaşlar temelinde etkileşimli katılımcılık yöntemi ile hazırlandığını göstermektedir. Bu yöntemin işletilmesi ideal olan ile reel gerçeklik arasındaki gerilime dönük farkındalık üzerinden geliştirilmiş sahici bir araştırmayı ve analizi mümkün kılmıştır. Böylelikle düzenlenen etik kodların öncelikle evrensel normlara referansının yanı sıra yargısal adaletin sosyolojisine dair bir farkındalığın geliştirilerek metne dercedilmesi imkanını da doğurmuştur.

Strateji belgesinde öngörüldüğü üzere bildirgenin hazırlık sürecinde Birleşmiş Milletler’in (BM) 2001 tarihli “Bangalor Yargı Etiği İlkeleri”, Avrupa Konseyi’nin “Yargı Etiği Tavsiyeler Belgesi” (2010), Avrupa Hakimleri Danışma Komitesinin “Hakimlerin Magna Carta Belgesi” (2010) gibi uluslararası belgelerin³ taranmasının yanı sıra ilgili uluslararası örgütlerin görüşlerine başvurulması bildirgenin evrensel etik ilke ve normlarla hem dil hem de normatif içerimi itibarıyla

2. “Türkiye’de Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi Projesi”, HSK, www.hsk.gov.tr/DisliskilerProje/1_turkiye-de-yargi-etiginin-guclendirilmesi-projesi.aspx, (Erişim tarihi: 18 Mart 2019).

3. “Yargı Etiğine İlişkin Uluslararası Temel Standartlar”, Avrupa Konseyi, rm.coe.int/16806b7793, (Erişim tarihi: 18 Mart 2019).

bütünleşik olmasını temin etmiştir. Adalet Bakanlığının 2016’dan bu yana “güven veren adalet” ilkesi doğrultusunda sürdürdüğü çalışmaların bir hasılası olarak da değerlendirilebilecek bu bildirgenin önümüzdeki süreçte kamuoyu ile paylaşılması beklenen üçüncü “Yargı Reformu Stratejisi Belgesi” (2019) öncesinde yayımlanması stratejik hedefler açısından önemlidir.

TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİ’NİN ANLAM VE DEĞERİ

24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Hakim ve Savcılar Kanunu’nun ilgili hükmü⁴ çerçevesinde tanımlanan hakim ve savcı sınıfının etik kodlarını ve davranış ilkelerini düzenleyen Türk Yargı Etiği Bildirgesi kısa bir girizgahın ardından gelen sekiz ana başlık içermektedir. Benzer belgelerin dil ve düzenleniş formuna uygun biçimde bildirge doğrudan “hakimler ve savcılar”ı öngörülen erdemler ve etik ilkelerin temsilcisi olarak resmetmektedir. Bu ifade biçimi bir taraftan bizatihi hakim ve savcılar açısından tereddütsüz bir etik-erdem yükümlülüğünü ortaya koyarken öbür taraftan kamuoyu nezdinde yargıya güvenin asli unsurunu oluşturan yargı mensuplarına dönük “erdemlilik karinesi”ni ihlas etmektedir. Sözü edilen söylem tarzı ile etik ilkeler bildirgede şöyle sıralanmıştır:

Hakimler ve Savcılar; İnsan onuruna saygılıdır, insan haklarını korur ve herkese eşit davranırlar; Bağımsızdırlar; Tarafsızdırlar; Dürüst ve tutarlıdırlar; Yargıya olan güveni temsil ederler; Mahremiyeti gözetirler; Mesleğe yaraşır şekilde davranırlar; Yetkindir ve mesleklerinde özenli davranırlar.

Bildirgeye konu edilen sıralı etik ilkelerden ilkinin “insan onuru, insan hakları ve eşitlik” olması metnin dayandığı felsefi zemine dikkat çekmektedir. Beş alt başlıkta kriterleri belirlenen bu ilke bildirgenin asli amacını oluşturan etik boyutun felsefi arka planına işaret etmektedir. Daha somut biçimde ifade edilirse bu maddede insan doğasının ahlaki boyutunu temellendiren insan haklarının varoluşsal gerekçesi olan “insan onuruna saygı”, “insan haklarının muhafızlığı”

4. Hakim ve Savcılar Kanunu’nun 3. maddesi kanunun uygulanma kapsamına giren adli ve idari yargı hakimleri ile savcılarını tanımlayan hükmü çerçevesinde sıralamaktadır.

ve “eşit davranma yükümlülüğü” düzenlenmektedir. Devletin vatandaşlarına sunduğu bir kamu hizmeti olan yargı hizmeti insan onurunu en üstün değer olarak korumayı hedeflemek durumundadır. Bu açıdan yargısal işleyiş mekanizmaları ve yetkinlik kadar vatandaşın memnuniyeti de önem arz etmektedir. Bu farkındalıkla bildirge yargı hizmetinin sunulması noktasındaki yetkinliğin sürdürülebilirliğini temin edecek şekilde hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri üzerinden bir toplumsal etkileşim düzlemi öngörülmektedir.

Bu bildirge hukuk devleti ilkesinin temel unsurlarından birisini oluşturan yargısal adaletin kurumsal etkinliği ve işleyişini mümkün kılacak bir çerçeve çizmiştir. Bütün vatandaşların ayrımsız ve kısıtsız biçimde hak arama hürriyetini etkin biçimde kullanabilme imkanını güçlendirecek bir perspektif ortaya konmuştur. Adalet dağıtımının kurumsal mekanizması olan yargı sisteminin işleyişinde sürdürülebilir bir güven duygusunun üretilmesi için somut birtakım kriterler üretilmiştir.

Bildirgede yer alan etik ilkeler bir yandan Türk adalet sisteminin tarihsel derinliğinde yer bulan metinlere öte yandan ise mesleğin yazılı veya yazısız dinamik davranış kodlarına referansta bulunmaktadır. Adalet kavramını ontolojik bir idealiteden bireysel ahlaki tutuma, devlet yönetiminden yargı hizmetine varıncaya kadar varoluşsal bir ilke olarak benimseyen medeniyet tarihimizin yargısal adaletle ilişkin temel referans kodlarından birisi olan Mecelle’ye yapılan atıfla yargıçların “hakîm, fehîm, müstakîm, emîn, mekîn ve metîn” insanlar⁵ olduğu vurgusu oldukça anlamlıdır. Yine bildirgenin 4.2. maddesinde yer alan “Özü sözü bir kişilikleriyle oldukları gibi görünür ve göründükleri gibi olurlar” ifadesi Mevlana’ya referansla medeniyet köklerimizimizin asli bir ilkesine atıfta bulunmuştur.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI

Demokratik siyasal sistemlerde hukukun üstünlüğünü güvence altına alabilmenin temel ön koşulu yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığıdır. Dolayısıyla bu iki temel ilke ile “hukukun egemenliği” arasında doğrudan bir

5. Mecelle’nin 1792. maddesinde düzenlemeye konu olan erdemler bildirgenin giriş kısmında yer bulmuştur.

bağ söz konusudur. Bu yapısal ilişki demokratik toplumlarda bizatihi bireyin temel hak ve özgürlüklerinin güvencesini oluşturmaktadır.

“Mahkemelerin bağımsızlığı” kenar başlıklı Anayasa’nın 138. maddesi “hakimlerin görevlerinde bağımsız olduklarını” hüküm altına almış ve bunun güvencelerini dermeyan etmiştir. Yine Anayasa’nın “yargı yetkisi” kenar başlığını taşıyan 9. maddesi 2017’de yapılan değişiklikle “yargı yetkisinin, Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağını” düzenlemiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “adil yargılanma hakkı” kenar başlıklı 6. maddesi de “yasa ile kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından” yargılanma hakkına vurguda bulunmuştur. “Tarafsızlık” ilkesinin değişiklikle ilgili maddeye dercedilmesi hukuk devletine ve yargıya olan güveni dinamitleyen kirli kolektivist vesayet odağının (FETÖ) yarattığı tahribat karşısında anayasal bir güvence ortaya koyabilme amacına matuftur.

Bildirgenin “bağımsızlık ve tarafsızlığa” ilişkin ikinci ve üçüncü başlıklar altında belirlediği on beş somut ölçüt bu güvence kaygısına dönük biçimde tanzim edilmiştir. Yargıya güveni ağır bir tahribata uğratan FETÖ’nün ortaya çıkardığı hasarın onarılması adına bu güvenceler önemlidir. Benzeri kolektivist mensubiyetlerinden ötürü bağımsız ve tarafsızlıkları mümkün olmayan bu güruhun sözde yargısal pratikleri toplumun adalet ve hakkaniyet duygularını örselemiştir. Özellikle tarafsızlık ilkesini haleldar eder şekilde hukuka bağlılık yerine zihinsel esaretin bir sonucu olarak başkaca bağlılıklara hizmet eden kolektivist bir güruh yargıya olan güveni dinamitlemiştir. Yargısal adaletin gerekli kıldığı “akıl, irade özgürlüğü, ahlak ve vicdan” gibi en temel insani vasıfları örgütsel sadakat adına kolaylıkla araçsallaştırabilen mankurtaşma yargısal aklı paralyze etmiştir. Bunun neticesi olarak “sahte delil tanzimleri”, “usulsüz dinlemeler” ve “kumpas davaları” gibi birçok hukuk dışılıklara tanık olunmuştur.

Bildirge “yargıya güvenin sağlanması ve sürdürülebilirliği” adına yargı mensuplarının bağımsız ve tarafsız olmak kadar bağımsız ve tarafsız görünmeleri

gerektiğine dair bir bilinç taşımalarının gereğine vurgu yapmaktadır. Bu doğrultuda özellikle tarafsızlık ilkesine aykırılık teşkil eden “her türlü ayrımcı söylem ve davranıştan kaçınmaları”nın gereği kaydedilmektedir. Ancak mesleğin icrasında bir yönüyle yargı mensuplarına anayasal bir güvence olarak sunulan bağımsızlığın “sorumsuzluk ve ayrıcalıklı olmak anlamına gelmediği” vurgulanmaktadır. Hesap verebilirlik ilkesi bağımsızlık güvencesini işlevsizleştirme amacına matuf olmayıp tam tersine yargı mensuplarının toplumsal meşruiyetini temin etme yoluyla hakim ve savcılarını güçlendirilmesi bir ilke olarak öngörülmüştür.

Yargısal adaletin yetkinlikle işleyebilmesi somut biçimde yargısal erki icra eden insan kaynağı ile mümkündür. Bu doğrultuda “ehliyet ve liyakat” ilkeleri yargı mensuplarının mesleki yetkinliklerini ifade eden iki temel erdemdir. Ancak yargı mensubunun hukuki bilgisi, nosyonu ve vicdani kanaati üzerinden kurulan yargı kararlarında adaletin tecelli edebilmesi yalnızca bir mesleki yetkinliği değil aynı zamanda kişisel davranış, tavır ve tutum yetkinliğini de gerekli kılmaktadır. Bu yönüyle yargı kararları bizatihi yargısal adaletin tecelli ettiğine dair kanıtı ve memnuniyeti ortaya çıkaracak nitelikte olmalıdır.

Adil yargılamanın koşullarından olan tarafsızlık yükümlülüğüne ilişkin bildirmede objektif ölçütler geliştirilmiştir. Bu doğrultuda özellikle yargı mensuplarının tarafsızlıklarına gölge düşürebilecek nitelikteki kamusal paylaşımlara ayrı bir bahis açılmıştır. Kitle iletişim araçları yoluyla ve özellikle de sosyal medya vasıtasıyla yapılacak paylaşım ve yorumların kastı aşan değerlendirme ve spekülasyonlara yol açma olasılığını öngörerek hareket etmeleri düzenleme konusu olmuştur.⁶

Kitle iletişim araçları üzerinden yapılacak paylaşım ve yorumlara ilişkin hassasiyetin mahremiyet ilkesi çerçevesinde de düzenlendiği görülmektedir. Bu ilke hak arama özgürlüğünü adil yargılanma hakkı çerçevesinde kullanmak isteyen tüm vatandaşların yargısal süreçte “gizli kalması gereken bilgi ve sırlar”ı-

6. “Türk Yargı Etiği Bildirgesi”, md. 3.4.

nın korunmasını içermektedir. Saklanması gereken bu bilgilerin ne kendi kişisel yararına ne de başkalarının yarar veya zararına olabilecek şekilde paylaşılacak suretiyle haleldar edilmemesi öngörülmektedir.⁷ Yine “mesleğe yaraşır şekilde davranma” ilkesi yargı mensubunun ifade özgürlüğü kapsamında medya üzerinden düşüncelerini açıklarken ya da paylaşımlarda bulunurken etik normlara uygun hareket etme yükümlülüğünü getirmiştir.⁸

ADALET HİZMETLERİNİN YETKİNLİĞİ VE YARGIYA GÜVEN

Yargı mensuplarının yetkinliğine ve mesleki özene dair bildirmede öngörülen etik ölçütlerin görevlerinin icrasında gösterecekleri yetkinliğin bizatihi karar veya işlemlerinde tezahür edeceği vurgulanmaktadır. Bildirge yargı kararlarının yalnızca dava tarafları üzerinde değil genel anlamda tüm toplum ve kamuoyu açısından yaratacağı etkiyi idrak eden bir özeni öngörmektedir. Bu özen kapsamında yargı mensubunun ilgili mesleğin “bilgi mesleği” olduğunun bilinciyle sürekli biçimde kendisini bilgisel anlamda diri tutmasının gerekliliğine işaret edilmektedir. Mesleki yetkinlik ve özen noktasındaki bütün bu ön gereklilikler yargı mensubunun görevini “makul süre” (md. 8.6) içerisinde ve adaletin gecikmesine mahal vermeyecek biçimde yerine getirmesine imkan sağlayacaktır. “Gecikmiş adalet, adalet değildir!” ilkesi doğrultusunda Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konan yargıda “hedef süre” uygulaması ile gecikmeksizin adalete erişimin temini amaçlanmıştır.

Bu noktada gecikmeye mahal vermeksizin adalet hizmetinin icra edilebilmesi adına yargı mensuplarının “göreve bağlılık, gayret, çalışkanlık ve özen” yükümlülüğü (md. 8.7) etik bir kod olarak tanzim edilmiştir. Özellikle bir kamu hizmeti olarak yargısal görevin aksatılmaması için zamanın etkin ve verimli kullanılması da (md. 8.8) bir etik ölçüt olarak belirlenmiştir. Makul sürede adalete erişimi mümkün kılacak bir yargısal performansın tahakkuk ettirilebil-

7. “Türk Yargı Etiği Bildirgesi”, md. 6.3.

8. “Türk Yargı Etiği Bildirgesi”, md. 7.7.

mesi mahkeme başına düşen dosya sayısı ile personel sayısı arasındaki makul oran kadar yargı mensuplarının kişisel iş performanslarına da bağlıdır. Bu yönüyle etkin ve verimli bir iş-zaman planlaması hayati önem arz etmektedir.

Bildirge yargıya güven ile bizatihi yargı erkini icra eden hakim-savcılar arasında doğrudan ve ayrılmaz bir bağ kurmaktadır. Tekil anlamda her bir yargı mensubunun sergilediği davranış, geliştirdiği tutum, icra ettiği işlem ve verdiği kararlarda (md. 5.1) bu varoluşsal temsil ilişkisinin bilinciyle hareket etmelerinin gerekliliği öngörülmektedir. Kuşkusuz kendine özgü (*sui generis*) doğası ile bu ezoterik temsil ilişkisi kurumsal temsiliyetin anlam düzeyini aşmaktadır. Bu özgün temsiliyet bizatihi yargısal akla egemen olan idealitenin tecessüm edişi şeklinde yorumlanabilir. Yargısal erkin temsiline ilişkin bu deruni boyut adalet hizmetinin diğer kamu hizmetlerinden ayrışmasına yol açmaktadır. Böylesi ezoterik bir temsiliyet bağının varlığı söz konusuysen görevin icrasında güven duygusunu örseleyebilecek her türden “algı, kuşku ya da tereddüt” durumunda görevden çekilme (md. 5.3) seçeneğinin özenle dikkate alınması bir “güven ölçütü” olarak belirlenmiştir. İlgili mesleğin doğası gereği böylesi kuşatıcı bir “güven temsiliyeti” öngörüldüğü için yargı mensubunun özel yaşamının idamesine dair hassasiyet de (md. 5.5) bir “güven ölçütü” olarak düzenlenmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türk Yargı Etiği Bildirgesi normatif içerimi açısından adaletin tecelligahı olan yargıya yön vermesi beklenen etik kodların düzenlendiği inşai bir metin olmuştur. Bu metin doğal hukuksal ilkelerin insan hakları belgelerinde, ulusal anayasalarda, anayasal belgelerde ve bazı temel yasalarda kodlaştırılması geleneğine koşut biçimde gerçekleşen benzeri etik kodlarla şekli ve maddi anlamda paralellik sergilemektedir. Bu yönüyle bildirgenin kendisini tarihsel açıdan önceleyen kodifiye edilmiş evrensel etik kodları referans aldığı kaydedilmelidir. Ancak bu bildirge referans çerçevesi-

ni bununla sınırlı tutmayıp kendi medeniyet kodlarına da atıflar içermektedir.

Siyasi tarihimizin her bir travmatik kırılğan evresinde (muhtıralar, darbeler, vesayetçi yönetimler gibi) ortaya çıkan aktivist yargısal pratikler Türk yargı sistemi açısından onarılması güç hasarların, büyük güven bunalımlarının ve kırılmaların yaşandığı dönemler olmuştur. 15 Temmuz hain darbe girişimi bu travmatik süreçlerin son örneğini teşkil etmektedir. Yargı erkini vesayetçi nüfuz ile paralize eden güruh yargıya güveni dinamitlemiştir. Bu güruhun tasfiyesi ağır bir tahribata maruz kalan yargıya güvenin yeniden tesisi adına hayati bir adım olmuştur. Tasfiye sonrası ortaya çıkan insan kaynağı açığı ile birlikte maruz kalınan güven yıkımını onarmak zorunda kalmak yargı sistemimizi derinden sarsmıştır. Tam da böylesi restorasyon sürecinde reformist politikalar geliştirmek ve uygulamaya koymak büyük bir özgüveni gerekli kılmaktadır. Bu bildirge her şeyden önce yargı camiamızın özgüveninin bir nişanesidir. Nitekim bildirgenin sonunda yer alan “Hakim ve savcılarının adına karar verdikleri Yüce Türk Milletine ve O’nun her bir ferdine verilmiş sözüdür” ifadesi özgüvene dayalı ahitleşmenin bir göstergesidir.

Bu bildirge sözü edilen yoğun restorasyon çabasının reformcu bir zihniyetle gerçekleştirilmesi iradesinin ürünüdür. Türk yargı sisteminde birtakım temel kanunların yenilenmesi ve 29 Kasım 2018’de “Yargı Reform Zirvesi”nin gerçekleştirilmesi gibi gelişmeler bu meydana zikredilebilecek olan girişimlerdir.

Toplumsal meşruiyeti güçlendirmek, hesap verebilirliği sağlamak ve en önemlisi yargıya güveni tesis edebilmek adına bir bütün olarak etik kodların deklarasyonu ciddi bir öz denetim imkanı sunacaktır. Ancak bu durum öncelikle söz konusu ilkelerin içselleştirilmesini ve bir kişilik değeri olarak yapılandırılmasını mümkün kılacak sürekli eğitim ve oryantasyon çalışmalarını gerekli kılmaktadır.

Söz konusu etik kodlar amacına uygun biçimde yargısal erkin içe dönük davranışsallığı üzerinden bütün içerimi ile “adil yargılanma” ilkesine dair bir güvence mekanizması öngörmektedir. Ancak en az

bunun kadar varlığı gerekli ve önemli olan güvence mekanizması bizatihi yasama ve yürütme erkinin ortaya koyacağı dışsal güvence sistemleridir. Bu noktada özellikle yürütmenin yargının bağımsızlık ve tarafsızlığının sistematik biçimde korunması ve geliştirilmesini mümkün kılacak güvence mekanizmalarını ve yargı politikalarını geliştirmesi icap etmektedir. Bunun

yanı sıra negatif bir kamusal yükümlülük olarak işleyen yargısal süreçlere müdahilliklerden şiddetle kaçınılması gerekmektedir. Kodlaştırmanın öngördüğü “tarafsızlık, bağımsızlık ve güven” sorumluluğunun tümüyle hakim ve savcıların üzerine yüklenmesinin söz konusu yargısal değerlerin güvencesizleşmesine kapı aralayacağı aşikardır.